

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
В.о. декана факультету
ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
Андрій КОЦУР
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
В.о. проректора
з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Макроекономіка»
ступінь вищої освіти – молодший бакалавр
галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 073 Менеджмент
освітньо-професійна програма «Менеджмент»

кафедра економіки та економічної теорії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг	Самост. робота студ.	Разом	Екз.
Денна	1	II	46	44	5	5	50	150	2

31.08.2023
[Signature]

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки молодшого бакалавра галузі знань: 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент затвердженої Вченою Радою ЗУНУ «23» червня 2023 року, протокол № 10.

Робочу програму склали д.е.н., проф. **Олександр ДЛУГОПОЛЬСЬКИЙ**, к.е.н., доц. **Казимир ВОЗЬНИЙ**

Робоча програма затверджена на засіданні **кафедри економіки та економічної теорії**, протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри, професор

Віктор КОЗІЮК

Розглянуто і схвалено на засіданні Групи забезпечення спеціальності 073 Менеджмент, протокол № 1 від «31» 08 2023 р.

Голова ГЗС д.е.н., професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

**Гарант ОПП «Менеджмент»,
к.е.н., доцент**

Ірина ДЕМКІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Макроекономіка»

1. Опис дисципліни «Макроекономіка»

Дисципліна «Макроекономіка»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 073 Менеджмент	Рік підготовки: Денна – I Семестр: Денна – II
Кількість змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти – молодший бакалавр	Лекції: Денна – 46 год. Практичні заняття: Денна – 44 год.
Загальна кількість годин – 150/150		Самостійна робота: Денна – 50 год. Тренінг, КПІЗ – 5 год. ІРС – 5 год.
Тижневих годин: Денна форма навчання 2 семестр – 10 год., з них аудиторних – 6 год		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Макроекономіка»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Макроекономіка» є формування системи знань про механізм функціонування та розвитку національної економіки на основі макроекономічних теорій, моделей та концепцій. Даний курс спрямований на вивчення теоретичних засад та інструментарію макроекономічного аналізу (аналізу стану національної економіки та її зовнішніх зв'язків), теорії функціонування та розвитку макроекономічних систем, здобутті навичок побудови та аналізу макроекономічних моделей, формуванні комплексних знань щодо формування ефективного механізму макроекономічної політики, а також виробленні вміння застосувати отримані знання в практичній діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Засвоєння курсу дає можливість набути фундаментальних теоретичних і практичних знань щодо:

- теорії та методології досліджень структурних особливостей та закономірностей функціонування економічної системи;
- аналізу макроекономічних явищ та процесів;
- побудови моделей оптимального економічного зростання та макроекономічної рівноваги;
- оцінки ефективності макроекономічної політики;
- інструментарію розв'язання проблем сучасної економіки на макрорівні;
- аналізу макроекономічних індикаторів;
- методів вирішення проблем макроекономічної нестабільності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК 10 Розуміти особливості управління організаціями різного рівня з урахуванням їх економічної природи на мікро- та макрорівнях.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Макроекономіка» опирається на попереднє опанування дисциплін: «Вища математика», «Мікроекономіка».

2.5. Результати навчання

ПРН 6 Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 14 Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати особливості організацій різного ієрархічного рівня на основі базових концепцій мікро- та макроекономіки.

3. Зміст дисципліни «Макроекономіка»

Змістовий модуль 1. Позитивна макроекономіка

Тема 1. Макроекономіка як наука (4 години)

Предмет, функції і завдання макроекономіки. Місце макроекономіки в системі економічних наук.

Національна економіка: структура, система взаємозв'язків. Макроекономічна політика та її суб'єкти.

Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання.

Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці.

Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.

Історія та сучасна філософія макроекономіки. Основні школи макроекономіки: класична, кейнсіанська, неокласична, монетаризм, нова класична, нова кейнсіанська

Література: 2, 4, 5, 13, 14, 15

Тема 2. Макроекономічні показники та їх вимір (4 години)

Теоретичні засади та принципи побудови системи національного рахівництва. Зміст та значення системи національних рахунків для макроекономічного аналізу.

Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП), методологія і методика його обчислення. Макроекономічні показники, похідні від ВВП.

Валовий національний дохід як показник доходу нації. Розподіл і перерозподіл національного доходу. Особливості обчислення макроекономічних показників в Україні.

Номинальні і реальні показники. Економічні індекси і дефлятор ВНД.

Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки, рівень корупції тощо.

Література: 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15

Тема 3. Мікроекономічні основи макроекономіки (4 години)

Споживання і заощадження, їх суть і вимір. Інструментарій аналізу споживання і заощадження. Функції споживання і заощадження Дж.М.Кейнса. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до заощаджень. Функції споживання Кузнеца, Фішера, Тейлора та Модільяні.

Теорія життєвого циклу. Функція споживання у моделі життєвого циклу. Монетарна теорія споживання. Гіпотеза життєвого і постійного доходу. Теорія споживання М.Фрідмена. Модель Лукаса.

Аналіз інвестицій та факторів впливу на прийняття інвестиційних рішень. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій. Автономні та індукційовані інвестиції. Мультиплікаційний ефект інвестицій. Акселератор інвестицій. Модель акселератора запасів.

Література: 5, 16, 17, 11

Тема 4. Економічне зростання (4 години)

Економічне зростання як форма позитивної макроекономічної динаміки: фактори та чинники довгострокового тренду.

Неокласична модель економічного зростання Солоу-Свана (Solow-Swan model).

Мікроекономіка інновацій та інвестицій в людський капітал: теорії ендогенного зростання. АК-моделі економічного зростання: модель Ромера, Лукаса та Ребело. Модель Манківа-Ромера-Вейла. Критика теорій ендогенного зростання.

Модель Рамсея-Касс-Купмана (Ramsey-Cass-Koopman model). Модель реального бізнес-циклу Даймонда.

Модель Бланкарта-Яарі (Blanchard-Yaari model of Overlapping Generations). Модель Даймонда-Самуельсона (Diamond-Samuelson model).

Енвайраменталізм та економічне зростання.

Література: 6, 11, 15, 21, 23, 28

Тема 5. Макроекономічна рівновага (6 години)

Сукупний попит і чинники, що його визначають. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі. Сукупна пропозиція у довгостроковому та короткостроковому періодах (класична і кейнсіанська моделі). Цінові та нецінові чинники сукупної пропозиції. Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хрест Маршалла»). Шоки попиту і пропозиції. Стабілізаційна політика держави.

Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хреста») та її варіанти. Фактичні та планові витрати. Модель «вилучення-ін'єкції». Коливання рівноважного обсягу випуску навколо потенційного рівня. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26

Тема 6. Одночасна рівновага на товарному і грошовому ринках (4 години)

Макроекономічна рівновага на товарному ринку. Крива IS – графічне виведення, чинники зміщення.

Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор. Крива LM як крива рівноваги грошового ринку, її нахил та зміщення.

Модель IS-LM. Основні змінні і тотожності в моделі IS-LM. Взаємозв'язок моделей AD-AS і IS-LM. Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках. Рівновага в моделі IS-LM.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26

Тема 7. Макроекономічна нестабільність (4 години)

Циклічність економічного розвитку як прояв макроекономічної нестабільності. Поняття та причини економічної циклічності. Діловий цикл: фази та їх ознаки. Індикатори економічного циклу. Теоретичні моделі циклічного розвитку. Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Вплив мультиплікатора та акселератора інвестицій на економічну циклічність. Теорії флуктуацій.

Безробіття як форма макроекономічної нестабільності. Методика визначення рівня безробіття. Економічні та соціальні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Державна політика зайнятості.

Інфляція та дефляція, їх вплив на національну економіку. Інфляційні очікування. Антиінфляційна політика держави.

Криві Філіпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах. Нова кейнсіанська крива Філіпса і модель Кальво (Calvo model). Модель Шапіро-Стігліца (Shapiro-Stiglitz model)

Література: 4, 5, 12-13, 15, 22, 25, 27

Змістовий модуль 2. Нормативна макроекономіка

Тема 8. Фіскальна макроекономічна політика (4 години)

Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Державний бюджет: його структура та функції. Бюджетне обмеження уряду. Система оподаткування. Податковий мультиплікатор.

Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Причини виникнення бюджетного дефіциту та способи його покриття.

Дискреційна і недискреційна фіскальна політика. Вбудовані стабілізатори. Фіскальна політика у класичній та кейнсіанських моделях. Теорія бюджетних обмежень. Еквівалентність Рікардо-Барро (Ricardo-Barro equivalence) та бюджетні обмеження уряду. Політико-економічні концепції бюджетного дефіциту.

Державний борг: основні причини та наслідки його зростання. Методи управління державним боргом. Теорії державного боргу.

Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку.

Література: 6-7, 13, 15, 18, 26

Тема 9. Монетарна макроекономічна політика (4 години)

Монетарна макроекономічна політика: сутність та інституційна основа. Центральний банк: правовий статус, функції. Проблема незалежності центрального банку. Основні механізми монетарної політики. Емісійна політика держави. Операції на відкритому ринку. Політика облікової ставки. Політика обов'язкових банківських резервів.

Політика „дорогих” та „дешевих” грошей. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики.

Монетарна політика у класичній та кейнсіанських моделях. Оптимальна монетарна політика у простих моделях backward-looking та forward-looking. Динамічна інконсистентність та монетарна політика низької інфляції.

Мікроаналіз монетарних режимів. Функція реакції Центрального банку.

Особливості функціонування кредитного ринку в забезпеченні протікання монетарних процесів (теорія фінансового акселератора, теорія асиметрії інформації).

Література: 6-7, 10, 13, 15, 18

Тема 10. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика (4 години)

Теоретичні засади мікроаналізу міжнародної торгівлі. Зовнішньоторгівельний мультиплікатор.

Вплив міжнародної торгівлі на динаміку ВВП та розподіл доходів. Рівноважний рівень світових цін і вигоди від зовнішньої торгівлі.

Економічні наслідки запровадження мита та квот. Причини «вибіркової» протекціоністської політики і загальні тенденції до лібералізації міжнародної торгівлі.

Література: 11, 13, 15, 18, 21, 24

Тема 11. Макроекономічна політика у відкритій економіці (4 години)

Поняття відкритої економіки. Взаємозв'язок між чистим експортом і чистими інвестиціями.

Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність. Співвідношення номінального і реального валютного курсу у короткостроковому та довгостроковому макроекономічних періодах. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Модель Баласи-Самуельсона.

Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вплив макроекономічної політики на стан платіжного балансу. Дефіцит і криза платіжного балансу. Дефіцит платіжного балансу і державний борг. Ефективність та доцільність зовнішніх запозичень.

Попит і пропозиція на валютному ринку. Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу. Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга (IS-LM-BP). Проблеми координації монетарної політики та фіскальної політики у відкритій економіці.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Макроекономіка» Денна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	ІРС	Тренінг, КПЗ	СРС	
Змістовий модуль I. ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 1. Макроекономіка як наука	4	4	1	3	5	Опитування
Тема 2. Макроекономічні показники та їх вимір	4	4			5	Задачі
Тема 3. Мікроекономічні основи макроекономіки	4	4	1		5	Задачі
Тема 4. Економічне зростання	4	4			5	Задачі, кейси
Тема 5. Макроекономічна рівновага	6	4	1		5	Задачі
Тема 6. Макроекономічна нестабільність	4	4			5	Задачі, кейси
Тема 7. Одночасна рівновага на товарному і грошовому ринках	4	4			5	Опитування
Змістовий модуль II. НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 8. Фіскальна макроекономічна політика	4	4	1	3	5	Задачі, кейси
Тема 9. Монетарна макроекономічна політика	4	4			5	Задачі, кейси
Тема 10. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика	4	4	1		5	Задачі, кейси
Тема 11. Макроекономічна політика у відкритій економіці	4	4			5	Задачі, кейси
РАЗОМ	46	44	5	5	55	

СРС – самостійна робота студента, ІРС – індивідуальна робота студента

5. Теми практичних занять з дисципліни «Макроекономіка»

Денна форма навчання (44 години)

Змістовий модуль 1. Позитивна макроекономіка

Практичне заняття № 1, 2

Тема 1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА (4 години)

Мета: Сформувати знання з фундаментальних принципів функціонування національної економіки, методів її дослідження та аналізу макроекономічних процесів.

Питання до обговорення

1. Об'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Місце макроекономіки у системі економічних наук. Методологія макроекономіки.
2. Національна економіка: структура, система взаємозв'язків. Макроекономічна політика та її суб'єкти. Макроекономічні парадокси.
3. Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання.
4. Екзогенні та ендегенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці.
5. Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.

Література: 2, 4, 5, 13, 14, 15

Практичне заняття № 3, 4

Тема 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ ВИМІР (4 години)

Мета: Формування знань про принципи побудови системи національних рахунків, методологію та методику обчислення макроекономічних показників, економічних індексів.

Питання до обговорення:

1. Теоретичні засади та принципи побудови системи національних рахунків. Зміст та значення системи національних рахунків для макроекономічного аналізу.
2. Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП), методологія і методика його обчислення.
3. Макроекономічні показники, похідні від ВНД
4. Валовий національний дохід як показник доходу нації. Розподіл і перерозподіл національного доходу.
5. Номінальні і реальні показники. Економічні індекси і дефлятор ВНД.
6. Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки, рівень корупції тощо.

Література: 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15

Практичне заняття № 5, 6

Тема 3. МІКРОЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІКИ (4 години)

Мета: Розвинути розуміння структурних мікроекономічних основ макроекономіки. Сформувати знання щодо суті та інструментарію аналізу макроекономічних аспектів інвестиційних процесів.

Питання до обговорення:

1. Споживання і заощадження, їх суть і вимір. Інструментарій аналізу споживання і заощадження.
2. Функції споживання і заощадження Дж.М.Кейнса. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до заощаджень
3. Функції споживання С.Кузнеца, І.Фішера та Ф.Модільяні.
4. Монетарна теорія споживання. Гіпотеза життєвого і постійного доходу. Теорія споживання М.Фрідмена.
5. Аналіз інвестицій та факторів впливу на прийняття інвестиційних рішень. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій.
6. Автономні та індукційовані інвестиції. Мультиплікаційний ефект інвестицій. Акселератор інвестицій.

Література: 5, 16, 17, 11

Практичне заняття № 7, 8

Тема 4. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ (4 години)

Мета: Формування знань щодо змісту, джерел, чинників і типів економічного зростання, розкриття принципів побудови та аналізу моделей економічного зростання.

Питання до обговорення:

1. Економічне зростання як форма макроекономічної динаміки. Джерела, чинники і типи економічного зростання. Показники вимірювання економічного зростання
2. Виробничі функції як неокласичні моделі економічного зростання. Рівноважне зростання без технічного прогресу: неокласичні моделі та посткейнсіанські моделі.
3. Кейнсіанська модель економічного зростання. Неокейнсіанські моделі економічного зростання О. Домара, Р. Гаррода і Дж. Гікса.
4. Модель Рамсея-Касс-Купмана. Модель реального бізнес-циклу Даймонда.
5. Моделі ендогенного та екзогенного зростання. Модель зростання з людським капіталом П. Ромера.
6. Модель Бланкарта-Ярі. Модель Даймонда-Самуельсона.

Література: 6, 11, 15, 21, 23

Практичне заняття №№ 9, 10

Тема 5. МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА (4 години)

Мета: Розкриття теоретичних принципів та аналізу кейнсіанських та класичних моделей сукупної пропозиції в довгостроковому та короткостроковому періодах. Вміння визначати та аналізувати чинники впливу на сукупний попит, розуміти причини виникнення шоків попиту та пропозиції, наслідків стабілізаційної політики. Формування знань щодо взаємозв'язків моделей «кейнсіанського хреста» і «хреста Маршалла».

Питання до обговорення:

1. Сукупний попит і чинники, що його визначають. Сукупна пропозиція: цінові та нецінові чинники.
2. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі.
3. Сукупна пропозиція у довгостроковому та короткостроковому періодах (класична і кейнсіанська моделі).
4. Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хрест Маршалла»). Шоки попиту і пропозиції. Стабілізаційна політика держави.
5. Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хреста») та її варіанти. Фактичні та планові витрати.
6. Модель «вилучення-ін'єкції». Коливання рівноважного обсягу випуску навколо потенційного рівня. Мультиплікатор автономних витрат.
7. Рецесійний та інфляційний розриви.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26

Практичне заняття № 11, 12

Тема 6. ОДНОЧАСНА РІВНОВАГА НА ТОВАРНОМУ І ГРОШОВОМУ РИНКАХ (4 години)

Мета: Розкриття теоретичних принципів побудови моделей макроекономічної рівноваги в короткостроковому та довгостроковому періодах на товарному та грошовому ринках, формування знань щодо основних змінних та тотожностей в моделі IS-LM. Аналіз взаємозв'язків моделей AD-AS і IS-LM.

Питання до обговорення:

1. Макроекономічна рівновага на товарному ринку. Крива IS – графічне виведення, чинники зміщення.
2. Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор. Крива LM як крива рівноваги грошового ринку, її нахил та зміщення.
3. Модель IS-LM. Основні змінні і тотожності в моделі IS-LM. Взаємозв'язок моделей AD-AS і IS-LM.

4. Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках. Рівновага в моделі IS-LM.
Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26

Практичне заняття № 13, 14

Тема 7. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ (4 години)

Мета: Формування знань про суть та причини економічної циклічності, специфіку інфляційних процесів та їх детермінант, розкриття особливостей взаємозв'язків між інфляцією та безробіттям, визначення основних напрямків регулювання рівня безробіття та антиінфляційної політики держави.

Питання до обговорення:

1. Поняття та причини економічної циклічності. Діловий цикл: фази та їх ознаки. Індикатори економічного циклу.
2. Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Вплив мультиплікатора та акселератора інвестицій на економічну циклічність.
3. Безробіття як форма макроекономічної нестабільності. Методика визначення рівня безробіття. Економічні та соціальні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Державна політика зайнятості.
4. Інфляція та дефляція, їх вплив на національну економіку. Інфляційні очікування. Антиінфляційна політика держави.
5. Криві Філіпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах.

Література: 4, 5, 12-13, 15, 22, 25

Змістовий модуль 2. Нормативна макроекономіка

Практичне заняття № 15, 16

Тема 8. ФІСКАЛЬНА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА (4 години)

Мета: Формування знань про суть, цілі та інструменти фінансової макроекономічної політики, розкриття особливостей формування державного бюджету, розвиток навичок аналізу причин стійкого бюджетного дефіциту та зростаючого державного боргу та їх впливу на національну економіку.

Питання до обговорення:

1. Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фінансової політики. Державний бюджет: його структура та функції.
2. Бюджетне обмеження уряду. Система оподаткування. Податковий мультиплікатор.
3. Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат. Мультиплікатор збалансованого бюджету.
4. Причини виникнення бюджетного дефіциту та способи його покриття.
5. Дискреційна і недискреційна фінансова політика. Вбудовані стабілізатори. Фінансова політика у класичній та кейнсіанських моделях.
6. Державний борг: основні причини та наслідки його зростання. Методи управління державним боргом. Рікардіанська теорія державного боргу. Теорія бюджетних обмежень.
7. Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку.

Література: 6-7, 13, 15, 18, 26

Практичне заняття № 17, 18

Тема 9. МОНЕТАРНА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА (4 години)

Мета: Розвиток розуміння структурних складових грошово-кредитної системи, формування знань про цілі та методи монетарної політики, здобуття навичок щодо аналізу інструментарію монетарної політики та функціонування трансмісійного механізму монетарної політики. Розкриття особливостей функціонування кредитного ринку.

Питання до обговорення:

1. Монетарна макроекономічна політика: сутність та інституційна основа.
2. Центральний банк: правовий статус, функції. Проблема незалежності центрального банку.
3. Основні механізми монетарної політики. Емісійна політика держави. Операції на відкритому ринку. Політика облікової ставки. Політика обов'язкових банківських

- резервів.
4. Політика „дорогих” та „дешевих” грошей.
  5. Передавальний (трансмійсійний) механізм та ефективність монетарної політики.
  6. Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор. Рівновага грошового ринку.
  7. Монетарна політика у класичній та кейнсіанських моделях.
  8. Мікроаналіз монетарних режимів. Функція реакції Центрального банку
  9. Особливості функціонування кредитного ринку в забезпеченні протікання монетарних процесів (теорія фінансового акселератора, теорія асиметрії інформації).

Література: 6-7, 10, 13, 15, 18

Практичне заняття № 19, 20

Тема 10. ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ І ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

(4 години)

Мета: Сформувані знання щодо теоретичних основ та сутності міжнародної торгівлі, вміння аналізувати інструментарій та наслідки зовнішньоекономічної політики. Розвинути теоретичні уявлення про вплив міжнародної торгівлі на реальний і фінансовий сектори національної економіки.

Питання до обговорення:

1. Теоретичні засади мікроаналізу міжнародної торгівлі. Зовнішньоторгівельний мультиплікатор.
2. Вплив міжнародної торгівлі на динаміку ВВП та розподіл доходів. Рівноважний рівень світових цін і вигоди від зовнішньої торгівлі.
3. Економічні наслідки запровадження мита та квот. Причини «вибіркової» протекціоністської політики і загальні тенденції до лібералізації міжнародної торгівлі.

Література: 11, 13, 15, 18, 21, 24

Практичне заняття № 21, 22

Тема 11. МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ

(4 години)

Мета: Сформувані знання щодо структури валютного ринку та факторів формування валютного курсу. Розкрити особливості впливу макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу та стан платіжного балансу.

Питання до обговорення:

1. Поняття відкритої економіки. Взаємозв'язок між чистим експортом і чистими інвестиціями.
2. Валютний ринок і валютні курси. Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність. Обмінний курс: номінальний і реальний. Котирування валюти. Попит і пропозиція на валютному ринку.
3. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Модель Баласи-Самуельсона.
4. Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу.
5. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вплив макроекономічної політики на стан платіжного балансу. Дефіцит і криза платіжного балансу. Дефіцит платіжного балансу і державний борг.
6. Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу.
7. Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга (IS-LM-BP). Проблеми координації монетарної політики та фіскальної політики у відкритій економіці.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ)

КПЗ призначений для закріплення теоретичних знань, сформованих на лекціях, практичних, семінарах та в процесі самостійної роботи, у вигляді підготовки та реалізації творчих завдань, спрямованих на розвиток самостійного мислення та вміння, на основі застосування емпіричних матеріалів, обґрунтовувати свою думку.

Мета виконання (КПЗ) – успішне оволодіння курсом, що вимагає осмислення явищ, які вивчаються. Для її досягнення вирішуються наступні завдання: набуття навичок логічного мислення і самостійного опанування матеріалу; закріплення теоретичних знань щодо аналізу економічних процесів у глобальній економіці, вивчення механізму дії економічних законів і принципів, а також з'ясування ролі економічної теорії у формуванні економічної політики та економічному регулюванні; набуття навичок самостійної роботи.

Вибір варіанту (КПЗ) роботи визначається викладачем курсу. КПЗ видається студенту у перші два тижні навчання та виконується упродовж семестру у відповідності до встановлених графіків, дотримання яких є необхідною передумовою допуску до здачі змістових модулів.

Виконання КПЗ з курсу «Макроекономіка» дозволяє студентам ґрунтовно засвоїти вузлові проблеми курсу з практичної точки зору. КПЗ складається з чотирьох завдань на 10 варіантів (на українській, німецькій та англійській мовах), що охоплюють різні теми курсу.

КПЗ оцінюється за стобальною шкалою і складає 20% підсумкового балу дисципліни.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Макроекономіка»

Завдання 1. Визначити показники, що характеризують взаємозв'язки у відкритій моделі національного господарства без державних дій із сектором закордону. Відобразити їх у вигляді діаграми (рисунка), системи рахунків, матриці кругообороту та системи рівнянь.

Вихідні дані подані в таблиці 1.

Таблиця 1

Варіанти	Показники												
	Y^b	D	Y^n	C	S	Γ^b	Γ^n	X	M	Z_i	$\uparrow^a$	Z_a	$\uparrow^i$
1	80			50	20			20	10	25		20	
2		10	80	60				15	5	25		20	
3	100	10		70				20	10	10		5	
4		10	100	80				15	10	15		10	
5	160	15		100				25	10	10		5	
6		15	135	105				20	15	15		10	
7		20		120	60			20	5	25		10	
8		15	180	130				25	10	15		20	
9	180	20		140				20	10	10		5	
10	230		210	170				20	5	20		15	

	English	Українська
C	Consumption	споживання домогосподарств
D	Depreciation	амортизаційні відрахування

I^b	brute Invests	валові інвестиції
Iⁿ	net Invests	чисті інвестиції
M	Import	імпорт
X	Export	експорт
S	Savings	заощадження
Y^b	Gross Domestic Product	валовий суспільний продукт в ринкових цінах
Yⁿ	Net Domestic Product	чистий суспільний продукт в ринкових цінах
Zi→a	Transfers send abroad	трансферти, відправлені за кордон
Za→i	Transfers received from abroad	трансферти, отримані з-за кордону

Завдання 2. Визначити основні показники національного продукту за витратами, доходами та виробничим методом згідно з даними, що подані в таблиці 2.

Таблиця 2

Варіанти	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Вартість виготовленої продукції / Cost of manufactured products	180	200	220	240	260	280	300	320	340	360
2. Вартість сировини і матеріалів / Cost of row materials	100	100	120	120	150	140	160	160	180	190
3. Амортизація / Depreciations	5	6	6	7	7	7	7	8	8	8
4. Оплата праці / Remuneration	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90
5. Натуральний дохід населення / Natural income of households	15	15	15	15	15	15	15	10	10	10
6. Витрати на споживання / Consumption	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95
7. Оплата послуг / Service payments	5	5	5	6	6	6	6	8	7	8
8. Die Ersparnisse / Заощадження / Savings	0	2	3	5	7	5	6	5	5	10
9. Соціальне страхування / Social insurance	10	10	11	10	10	12	10	15	15	20
10. Пенсійний фонд / Pension Fund	1	1	1	1	2	2	2	4	3	3
11. Прибуток підприємств / Income of firms	15	12	15	17	15	15	15	20	19	20
12. Прибуток від власності / Property profit	10	9	10	8	10	5	5	5	5	7
13. Дивіденти / Dividends	5	5	5	5	5	5	5	7	7	7
14. Прямі податки / Indirect taxes	20	21	22	23	24	25	26	28	30	32
15. Субвенції / Subventions	14	12	12	10	12	10	10	10	10	10
16. Інвестиції / Invests	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
17. Витрати державних установ / Public institutions expenditures	14	15	14	16	16	16	18	17	18	20
18. Збільшення виробничих запасів / Increase in inventory	3	4	4	4	4	3	3	3	3	3
19. Придбання устаткування і обладнання / Purchase of equipment and machinery	6	8	8	8	8	5	5	4	5	5
20. Експорт / Export	4	4	4	5	4	4	6	6	6	6
21. Імпорт / Import	2	2	2	2	2	4	4	4	4	4
22. Доходи, отримані з-за кордону / Income received from abroad	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36
23. Доходи, відправлені за кордон /	6	12	18	24	30	36	42	40	38	36

Income send abroad									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Завдання 3. Грошовий мультиплікатор (M_f) дорівнює ____, максимально можлива додаткова кількість грошей, яку може створити банківська система (M_d) дорівнює ____ млрд. грн., а сума готівки у обігу (M_0) становить ____ млрд. грн.

Визначити на основі даних таблиці 3 норму обов'язкових резервів (gr), суму грошей, яку банки можуть використати для видачі позичок (K_f), суму обов'язкових резервів (R), розмір депозитів (D) та обсяг грошової бази (B).

Таблиця 3

Варіанти	Вихідні дані							
	M_f	M_d	M_0	gr	K_f	R	D	B
1	4	40	1,5					
2	2	20	0,9					
3	3	30	1,0					
4	3,5	35	1,5					
5	2,5	25	0,95					
6	3,5	35	1,25					
7	2	20	0,8					
8	3,75	37,5	1,3					
9	2,25	22,5	1,1					
10	1,75	17,5	0,7					

Завдання 4. ВВП країни N у 2020 р. становив ____ млн. \$, що на ____% перевищує (менше за) показник попереднього року. Рівень інфляції (дефляції) за період з 2019 по 2020 р. – ____% річних. Фактичний рівень безробіття – ____%. Чисельність населення країни N – ____ млн. чол. Робоча сила – ____ млн. чол.

Розрахувати: 1) ВВП реальний у 2020 р. та 2019 р.; 2) чисельність безробітних і чисельність зайнятих; 3) рівень зайнятості в економіці; 4) втрати ВВП і потенційний обсяг ВВП згідно закону Оукена.

Перелік країн для виконання завдання наведений в таблиці 4, а усю необхідну статистичну інформацію для внесення в умову задачі та відповідних розрахунків доцільно узяти із зарубіжних сайтів, поданих у списку літератури.

Таблиця 4

Варіанти	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Країни	США / USA / USA	Японія / Japan / Japan	Німеччина / Deutschland / Germany	Франція / Frankreich / France	Великобританія / Großbritannien / UK	Італія / Italien / Italy	Іспанія / Spanien / Spain	Китай / China / China	Польща / Polen / Poland	Україна / Ukraine / Ukraine

7. Самостійна робота

№ з/п	Тематика
-------	----------

1	Історія та сучасна філософія макроекономіки
2	Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання. Макроекономічна політика.
3	Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки
4	Особливості використання СНР в статистичному обліку України
5	Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Економічна нерівність і соціальний захист населення.
6	Теорія життєвого циклу. Функція споживання у моделі життєвого циклу.
7	Функції споживання С. Кузнєца, І. Фішера та Ф. Модельяні
8	Інвестиції в основні активи, житло та виробничі запаси. Модель акселератора запасів.
9	Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Теорії флуктуацій.
10	Криві Філліпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах.
11	Антиінфляційна політика держави.
12	Дефляція та її вплив на національну економіку
13	Проблеми емпіричних обрахунків ВВП-розриву
14	Модель Хікса-Хансена для ринку товарів та платних послуг
15	Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви. Парадокс ощадливості.
16	Некейнсіанські моделі економічного зростання О. Домара, Р. Гаррода і Дж. Гікса.
17	Модель зростання з інтелектуальних капіталом П. Ромера.
18	Модель оптимального економічного зростання Рамсея. Правило Кейнса-Рамсея.
19	Моделі макроекономічної стабілізаційної політики.
20	Специфіка макроекономічної стабілізації в транзитивній економіці
21	Державні економічні регулятори
22	Причини боргової кризи.
23	Методи скорочення зовнішньої заборгованості
24	Трансмісійний монетарний механізм
25	Аналіз монетарних режимів
26	Теорія фінансового акселератора
27	Лінійна модель Я. Тінбергена
28	Соціальні гарантії та система соціального захисту.
29	Політика твердого курсу і похідна макроекономічна політика
30	Економічні наслідки запровадження мита та квот
31	Лібералізація міжнародної торгівлі в рамках СОТ
32	Основні структурні пропорції у зовнішній торгівлі України
33	Модель Баласса-Самуельсона
34	Дефіцит платіжного балансу і державний борг
35	Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу.

8. Тренінг з дисципліни

№ з/п	Тематика
1	На основі даних НБУ щодо платіжного балансу, макроекономічної, грошової та банківської статистики (www.bank.gov.ua) та даних Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua) проведіть оцінку дисбалансів у бюджетній сфері України та визначте шляхи їх подолання. Результати оформіть і подайте у вигляді аналітичної записки
2	На основі даних НБУ (www.bank.gov.ua) щодо грошової та банківської статистики здійснити ретроспективний аналіз інфляційних процесів в Україні та обґрунтувати вибір оптимального монетарного режиму в Україні. Результати оформіть і подайте у вигляді аналітичної записки

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчальному процесі застосовуються:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результативності КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, що відображено у таблиці.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20 %	20 %	20 %	40 %
Письмова робота: теоретичний блок (Тема 1-7) – 25 тестів (вірна відповідь на тест оцінюється в 2 бали) = 50 балів; практичний блок: 1 практичне завдання = 30 балів; опитування під час занять (Тема 1-7) = 10 балів; самостійна робота (Тема 1-7) = 10 балів.	Письмова робота: теоретичний блок (Тема 8-11) – 20 тестів (вірна відповідь на тест оцінюється в 2 бали) = 40 балів; практичний блок: 2 практичні завдання = 60 балів (кожне оцінюється по 30 балів).	Участь у тренінгу – 10 Написання КППЗ – 70 балів. Захист КППЗ – 20 балів	1. Теоретичний блок (Тема 1-11) – 2 питання (вірна відповідь на кожне оцінюється у 20 балів = 40 балів). 2. Розв'язок практичного завдання (отримання вірного результату оцінюється в 60 балів).

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За європейською шкалою ECTS
90 – 100	«Відмінно»	«А» (Відмінно)
85 – 89	«Добре»	«В» (Дуже добре)
75 – 84		«С» (Добре)
65 – 74	«Задовільно»	«D» (Задовільно)
60 – 64		«Е» (Достатньо)
35 – 59	«Незадовільно»	«FX» (Незадовільно з можливістю перескладання)
1 – 34		«F» (Незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Комп'ютери з базовим та спеціальним програмним забезпеченням, що застосовується в економічній діяльності. Мультимедійний проектор. Екран проекційний.	1-11

12. Література

Основна:

1. Базилінська, О. Я. Макроекономіка [Текст] : навч. посіб. / О. Я. Базилінська. – 3-ге вид., випр. – К. : ЦУЛ, 2019. – 467 с. – ISBN 978-966-364-927-6.
2. Козакова О.М. Макроекономіка : підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 427, [1] с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 424-425 та в кінці тем. – ISBN 978-966-289-243-7
3. Лисюк В.С. Макроекономіка : практикум : навч. посібник / В.С. Лисюк, Т.П. Лисюк ; Рівнен. ін-т слов'язознавства Київ. славіст. ун-ту. – 2-ге вид., стер. – Львів : Новий Світ-2000, 2020. – 353, [1] с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 352-353. – (Вища освіта в Україні). – ISBN 978-966-418-215-4
4. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 307 с. ISBN 978-966-657-880-1
5. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс] / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. – К.: КНЕУ, 2019 – 200 с. Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
6. Макроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 305 с., рис. 115, табл. 4. ISBN
7. Міжнародна макроекономіка : навч. посібник для студентів ВНЗ / [Козак Ю.Г. та ін.] ; за ред. Козака Ю.Г., Пахомова Ю.М., Логвінової Н.С. – Вид. 3-тє, перероб. та допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 399, [1] с. : іл., табл. – Авт. зазнач. на звороті тит. арк. – Бібліогр.: с. 391-399. – ISBN 978-611-01-0264-3
8. Conrad, C. A. (2022). Applied Macroeconomics: A Practical Introduction. Springer Nature.
9. Hagen, T., Klüh, U., Sauer S. (2022). Makroökonomie Das Übungsbuch. München: Pearson.
10. Krugman, P.R. and Wells, R. (2021). Macroeconomics (6th ed.). New York: Macmillan Learning.
11. Mankiw, N.G. (2022). Macroeconomics (11th ed.). New York: Worth Publishers, Macmillan Learning.
12. Romer, D. (2019). Advanced Macroeconomics (5th ed.). New York: McGraw-Hill Education.

Додаткова:

13. Башнянин, Г. І. Економічні ринкові системи : методологічні проблеми метрологічного аналізу [Текст] / Г. І. Башнянин. – Львів : Ліга-Прес, 2018. – 406 с.
14. Економічна теорія [Текст] : підручник / М. І. Горлач, М. О. Соколов, М. І. Кримов, С. Ф. Лисенко ; за заг. ред. М. О. Соколова, М. І. Горлача. – К. : ЦУЛ, 2017. – 531 с.
15. Інструменти мікро- і макроекономіки в публічному управлінні [Текст] : навч. посіб. / В. П. Якобчук, Є. І. Ходаківський, І. Л. Литвинчук [та ін.] ; за заг. ред. В. П. Якобчук. – К. : Ліра-К, 2021. – 406 с.
16. Канцір, І. А. Макро-мікроекономіка : від теорії до практики [Текст] : навч. посіб. / І. А. Канцір, О. І. Кліпкова, Л. В. Іванець. – Львів : Новий світ-2000, 2021. – 444 с. – (Вища освіта в Україні).
17. Макроекономіка [Текст] : метод. рек. / уклад. О. В. Длугопольський, М. М. Фаріон, О. І. Заклекта [та ін.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2019. – 52 с.
18. Мацелюх, Н. П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст] : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К. : ЦУЛ, 2017. – 382 с.
19. Міжнародна макроекономіка [Текст] : навч. посіб. / Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова [та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : ЦУЛ, 2017. – 400 с.
20. Мірошнік, Л. В. Англійська мова : основні економічні поняття [Текст] = Basic economic concepts : навч. посіб. / Л. В. Мірошнік. – Львів : Новий Світ-2000, 2020. – 316 с. – (Вища освіта в Україні).
21. Основи економічної науки [Текст] : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, О. М. Розум, І. А. Максименко [та ін.]. – К. : ЦУЛ, 2017. – 324 с.
22. Панченко, В. Г. Глобальні виміри неопротекціонізму : теорія і практика [Текст] : монографія / В. Г. Панченко. – К. : Аграр Медіа Груп, 2018. – 618 с.
23. Прогнозування і макроекономічне планування [Текст] : навч. посіб. / Г. С. Домарадзька, Т. М. Гладун, Р. В. Фещур, Н. С. Самотій. – Львів : Магнолія 2006, 2019. – 211 с. – (Вища освіта в Україні).
24. Солонінко, К. С. Макроекономіка [Текст] : навч. посіб. / К. С. Солонінко. – К. : ЦУЛ, 2017. – 200 с.
25. Філатов, В. М. Основи економіки [Текст] : навч. посібн. / В. М. Філатов, Г. В. Островерхова. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 112 с.
26. Global macro- and microeconomics [Текст] : methodical instructions / compiler V. V. Koziuk, A. A. Virkovska. – Ternopil : WUNU, 2021. – 20 p.

13. Електронні ресурси

Установа, організація, дослідницький центр	Адреса Веб-сайту
Міжнародний валютний фонд	www.imf.org
Банк міжнародних розрахунків	www.bis.org
Світовий банк	www.worldbank.org
ООН	www.un.org
UNCTAD	www.unctad.org
Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР)	www.oecd.org
Інститут міжнародної економіки	www.iie.com
Інститут Катона	www.cato.org
Інститут Локка, Вірджинія	www.thelockeinstitute.org
Центр досліджень глобального розвитку	www.cgdev.org
Мережа глобального розвитку	www.gdn.int
Центр досліджень глобалізації	www.globalresearch.ca
Центр досліджень глобалізації, врядування та конкурентоспроможності	www.cggc.duke.edu
Національний банк України	www.bank.gov.ua
Міністерство фінансів України	www.minfin.gov.ua
Державний комітет статистики України	www.ukrstat.gov.ua
Бюро економічних досліджень США	www.nber.org
Європейський центральний банк	www.ecb.europa.eu
Федеральна резервна система	www.federalreserve.gov
Державна фіскальна служба України	www.sfs.gov.ua
Міжнародна організація праці	www.ilo.org.ua